

САРДЭЧНА ЗАПРАШАЕМ У НАШ УНІВЕРСІТЭТ, ДАРАГІЯ СЯБРЫ!

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА
БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА
ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

ГЭТЫ НУМАР НАШАЙ ГАЗЕТЫ АДРАСУЕЦЦА ТЫМ, ХТО ХОЧА ПАСТУПІЦЬ НА ВУЧОБУ ў БЕЛАРУСКІ ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАУНЫ УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ У. І. ЛЕНІНА. ПРАЧЫТАЙЦЕ ЯГО, ВЫПУСКНІКІ СЯРЭДНІХ ШКОЛ. ВЫ ДАВЕДАЕЦЕСЯ, ПА ЯКІХ СПЕЦЫЯЛЬНАСЦЯХ У НАС ВЯДЗЕЦЦА ПАДРЫХОЎКА СТУДЭНТАЎ, ЧЫМ БАГАТА І ЦІКАВА СТАРЭЙШАЯ ВЫШЭЙШАЯ НАВУЧАЛЬНАЯ ўСТАНОВА РЭСПУБЛІКІ. ЭКСКУРСІЮ З ВАМІ ВЯДУЦЬ РЭКТАР УНІВЕРСІТЭТА АКАДЭМІК АН БССР А. Н. СЕУЧАНКА І ДЭКАНЫ ўСІХ ФАКУЛЬТЭТАЎ.

№ 19 (748)

♦ Пятніца, 30 мая 1969 г. Цана 2 кап.

Год выдання XXII

ІСЦІ НАСУСТРАЧ МАРЫ

АКАДЭМІК А. Н. СЕУЧАНКА, РЭКТАР.

Яшчэ за школьнай партай многія з вас, юнакі і дзяўчаты, пасябралі са сваёй марай: пасля заканчэння дзесяцігодкі паступіць у Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт. Што ж, гэта добрая мара, пахвальны намер. Сёлета для вас адкрываецца шлях для ажыццяўлення свайго жадання. Пасля паспяховай здачы школьных экзаменаў вы можаце паступаць на любы факультэт нашага ўніверсітэта, які па праву з'яўляецца флагманам беларускай навукі.

Наш ўніверсітэт з гонарам носіць імя вялікага Леніна. Вобраз роднага Ільіча — у сэрцы кожнага студэнта, выкладчыка, вучонага. Створаны ў ажыццяўленне ленінскага дэкрэта ў 1921 годзе, наш ўніверсітэт за кароткі час ператварыўся ў буйнейшы цэнтр навуковых даследаванняў і падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў. Ён адыграў вялікую ролю ў фарміраванні нацыянальнай савецкай інтэлігенцыі, заняў вядучае месца ў развіцці вышэйшай адукацыі ў рэспубліцы.

За час свайго існавання ўніверсітэт падрыхтаваў больш 25 тысяч педагогаў, фізікаў, хімікаў, матэматыкаў, філосафаў, журналістаў, а таксама іншых спецыялістаў для народнай гаспадаркі і культуры. У 1967 годзе за заслугі ў развіцці навукі і падрыхтоўцы спе-

цыялістаў Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт узнагароджан ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга.

Цяпер ва ўніверсітэце на адзінаццаці факультэтах навучаецца каля 16 тысяч чалавек. На кафедрах і ў лабараторыях працуе каля 900 навукова-педагагічных супрацоўнікаў, у тым ліку больш 400 дактароў і кандыдатаў навук.

Сорак два гады таму назад пры ўніверсітэце была адкрыта аспірантура. У яе было прынята 35 чалавек, а цяпер колькасць аспірантаў перавысіла 400 чалавек. Непазнавальна змянілася матэрыяльна-тэхнічная база ўніверсітэта. Пабудаваны чудоўны галоўны корпус, корпус радыёфізікі і электронікі, новыя інтэрнаты, будуюцца корпус для хімікаў. Маюцца сотні кабінетаў і лабараторый, абсталяваных сучаснымі прыборамі. Усё гэта стварае неабходныя ўмовы для плённага навуковага працэсу і выканання вялікага аб'ёму даследаванняў і дагаворных работ.

Беларускі ўніверсітэт вядомы не толькі ў нашай краіне, але і далёка за яе межамі. З году ў год пашыраюцца яго міжнародныя сувязі. У сценах ўніверсітэта ўсё часцей і часцей праводзяцца навуковыя канферэнцыі, сімпозіумы і іншыя сустрэчы вучоных па самых розных праблемах

навукі. Нашы прадстаўнікі выязджаюць з навуковымі дакладамі і паведамленнямі ў многія краіны свету.

Штогод расце прыток заяў ад выпускнікоў школ на ўсе факультэты ўніверсітэта. І з кожным годам павялічваецца прыём абітурыентаў.

Пры паступленні ва ўніверсітэт на ўступных экзаменах патрабуюцца веды ў аб'ёме сярэдняй школы. Але яны павінны быць ґрунтоўнымі, глыбокімі. Паспяхова здаюць экзамены і праходзяць па конкурсу толькі тыя, хто старанна вучыцца, настойліва пракладае сабе шлях у храм навукі. Няма сумнення ў тым, што толькі лепшыя, працалюбівыя выпускнікі школ стануць студэнтамі ўніверсітэта. Менавіта ад паспяховага паступлення залежыць пачатак вялікага шляху ў

самастойнае жыццё і навуку.

Нам прыемна, што ў нашай рэспубліцы сапраўды няма такога кутка, дзе б нельга было сустрэць выпускніка ўніверсітэта. Нашы былыя студэнты працуюць у школах, тэхнікумах, вышэйшых навучальных установах, у інстытутах і лабараторыях Акадэміі навук БССР, у партыйных і савецкіх органах. Многія з тых, каму ўніверсітэт даў пуцёўку ў жыццё, сталі выдатнымі партыйнымі і дзяржаўнымі работнікамі, вучонымі, вядомымі дзеячамі літаратуры і мастацтва. І сёння хочацца звярнуцца да вас, выпускнікі школ нашай рэспублікі: ідзіце смела насустрач сваёй заповітнай мары. І калі вы рашылі стаць студэнтамі нашага ўніверсітэта — няхай вам спадарожнічае ў гэтым поспех, няхай збудуцца вашы надзеі!

ТАК МЫ РАСЦЁМ

Калі ў 1921 годзе ўніверсітэт распачаў сваю работу, у яго саставе было тры факультэты — рабобы, грамадскіх навук і медыцынскі, на якіх займалася каля 1.300 чалавек. Выкладанне вялі-

14 прафесараў, 49 выкладчыкаў, было яшчэ 10 асістэнтаў, 5 лабарантаў і загадчыкаў кабінетаў і 3 прэпаратары.

Цяпер у нас — 11 факультэтаў, колькасць студэнтаў на ўсіх формах

навучання дасягае 16 тысяч чалавек. Уся навуковая і вучэбная работа забяспечваецца высокакваліфікаванымі спецыялістамі. На 81 кафедрэ ўніверсітэта працуюць 15 акадэмікаў і членаў-

карэспандэнтаў акадэміі навук, 50 дактароў навук і прафесараў, 368 дацэнтаў і кандыдатаў навук. Калектыў выкладчыкаў і вучэбна-дапаможных работнікаў перавышае 1.000 чалавек.

ГАЛОЎНЫ КОРПУС УНІВЕРСІТЭТА.

Фота М. Нечыпарэнкі.

Гістфак Там, дзе старажытнасць сустракаецца з сучаснасцю

КІМ БЫЦЬ? ХАЧУ СТАЦЬ ЖУРНАЛІСТАМ

Апошнія дні ў школе. Выпускныя экзамены, балы, а пасля... нашы дарогі разыходзяцца. Хто працягне вучобу ў вуну, хто ў тэхнікуме, іншыя адразу пойдуць працаваць.

Які выбраць шлях? Гэтае пытанне не з лёгкіх. Яно хвалюе цяпер усіх выпускнікоў школы. Менавіта цяпер пачынаецца наша дарога ў жыццё, якая ўтойвае ў сабе так многа цікавага і ў той жа час нязведанага.

Вось і перада мной адкрыты дзверы нашых навучальных устаноў. Куды пайсці? Вядома, былі хістанні, была нейкая няўпэненасць у сабе. Але калі выбраў вуну — паступай. Я выбраў факультэт журналістыкі. Ёсць у мяне апублікаваныя заметкі, карэспандэнцыі — маленькі вопыт, але і ён гаворыць, што работа журналіста не з лёгкіх, што журналіст павінен ведаць вельмі і вельмі многа.

Думаю, я стану тым, кім хачу.

М. ЛУЦКІ, выпускнік 24-й СШ г. Мінска.

НАШЫ ПЛАНЫ

Рэдакцыя папрасіла М. Луцкага ўзяць кароткія інтэрв'ю у выпускнікоў школы № 24, якія таксама выбралі наш універсітэт:

Таня ІВАНОВА:

— Ёсць сем'я шахцэрай, хлебаробаў, урачоў. Мне, здаецца, пашанцавала. У мяне — сям'я юрыстаў. Многа, вельмі многа я чула аб прафесіі юрыста ад бацькоў, знаёмых. Асабліва мне падабаецца крыміналістыка. Ні адзін следвацель, суддзя не можа зрабіць якіх-небудзь крыміналіста. Стаць юрыстам я захацела даўно, і думаю, мая мара здзейсніцца.

Саша МАЙОНАУ:

— Буду паступаць на фізічны факультэт, на аддзяленне радыёфізікі і электронікі.

Сур'ёзна займаюцца фізікай пачаў з сёмага класа. Гэта навука адкрывае вялікія прасторы для чалавечага мыслення, эксперыментавання. У наш век, у атамны век немагчыма развіваць народную гаспадарку без радыёэлектронікі. Гіганцкія і мініятурныя электронна-вылічальныя машыны — усё гэта плады выбранай мною галіны фізікі.

Саша ШАБЛОУСКІ:

— Хачу вучыцца на фізічным факультэце па спецыяльнасці агульная фізіка.

Фізіку палюбіў з шостага класа. Ужо тады, чытаючы папулярную літаратуру па фізіцы і творы пісьменнікаў-фантастаў, я зразумеў, як многа неадкрытага, якія магчымаасці захоўвае ў сабе гэта навука. Больш усяго ў фізіцы мяне прыцягвае тэорыя будовы атамнага ядра і фізіка элементарных часціц.

На гістарычным факультэце ёсць два аддзялення: аддзяленне гісторыі і аддзяленне філасофіі з трыма формамі навучання — дзённай, вчэрняй і завочнай.

Аддзяленне гісторыі рыхтуе настаўнікаў гісторыі і грамадазнаўства для сярэдніх школ. Аддзяленне філасофіі — выкладчыкаў філасофіі і грамадазнаўства і навуковага атэізму для сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў. Выпускнікі факультэта накіроўваюцца таксама на работу ў якасці навуковых работнікаў вышэйшых і навукова-даследчых устаноў. Лепшыя са студэнтаў у рэкамэндацыі вучонага савета атрымліваюць магчымасць паступіць у аспірантуру, рыхтавацца да навуковай дзейнасці па розных галінах філасофіі, гісторыі і іншых дысцыплінах.

На факультэце чытаюць

лекцыі, праводзяць семінары і практычныя заняткі высокакваліфікаваныя спецыялісты — прафесары, дацэнты і выкладчыкі. Тут працуюць член-карэспандэнт Акадэміі педагогічных навук СССР Л. С. Абецэдарскі, прафесары Г. М. Ліўшыц, Л. М. Шнеерсон, Г. М. Трухноў, Ф. М. Нячай, Н. П. Палетыка, 16 кандыдатаў навук. Агульныя курсы і спецыяльныя чытаюць таксама вучоныя з агульнаўніверсітэцкіх кафедраў: член-карэспандэнт АН БССР прафесар В. І. Сцяпанавіч, член-карэспандэнт АН БССР І. М. Лушчыцкі, прафесары У. М. Сікорскі, М. Я. Шкляр, І. М. Ігнаценка, Р. А. Левін і іншыя.

Для самастойнай работы студэнтаў на факультэце ма-

юцца кабінеты: гісторыі СССР, гісторыі БССР, усеагульнай гісторыі, гісторыі філасофіі, гісторыі КПСС, а таксама гісторыка-археалагічны музей. У кабінэце ёсць у наяўнасці вучэбная і навуковая літаратура, наглядна-дапаможнікі, бібліяграфічныя даведнікі. Там жа праводзяцца кансультацыі, дэманструюцца вучэбныя і навукова-папулярныя фільмы.

На працягу пяці год вучобы студэнты аддзялення гісторыі праходзяць розныя віды практыкі: педагогічную ў школах, археалагічную і этнаграфічную ў навуковых экспедыцыях на тэрыторыі Беларусі, Крыма, Паўночнага Каўказа і інш.

Студэнты аддзялення фі-

ласофіі праходзяць педагогічную практыку ў сярэдніх спецыяльных навучальных установах і лекцыйна-прапагандысцкую ў сетцы камсамольскай палітасветы, на прамысловых прадпрыемствах, у калгасах і саўгасах. На пятым курсе студэнты факультэта выконваюць дыпломную работу і здаюць дзяржаўныя экзамены.

Вучэбную і навуковую работу і вытворчую практыку на факультэце арганізуюць і праводзяць спецыяльныя кафедры: гісторыі КПСС, гісторыі БССР, новай і найважнейшай гісторыі, гісторыі старажытнага свету і сярэднявечча, а таксама агульнаўніверсітэцкія кафедры: гісторыі КПСС, палітэканоміі, марксіска-ленінскай філасофіі,

педагогікі, фізічнага выхавання, замежных моў.

Лепшыя студэнцкія навуковыя работы штогод вылучаюцца на рэспубліканскі і ўсесаюзна агляды і навуковыя канферэнцыі.

На факультэце паспяхова працуюць калектывы мастацкай самадзейнасці — танцавальны, вакальны, тэатр мініятур, аркестр народных інструментаў і іншыя.

П. САВАЧКІН, дэкан гістарычнага факультэта, дацэнт.

Цяпер на гістфаку, як і на іншых факультэтах, завяршаюць вучобу выпускнікі. Наш фотакарэспандэнт М. Нечыпарэнка зрабіў гэты здымак у час абароны дыпломных прац.

ЗАПАЛАНЁНЫЯ ПРЫГАЖОСЦЮ СЛОВА Філфак

Гісторыя філалагічнага факультэта пачынаецца з 1922 года, з таго моманту, калі было арганізавана літаратурна-лінгвістычнае аддзяленне на педфаку БДУ. Можна з упэўненасцю сказаць, што філалагічнаму факультэту належыць рашаючая роля ў развіцці беларускай філалагічнай навукі. За гады свайго існавання філалагічны факультэт выпусціў тысячы высокакваліфікаваных спецыялістаў-філолагаў, многія з якіх сталі вядомымі вучонымі, пісьменнікамі, дзеячамі асветы і культуры. Толькі за апошнія гады факультэт падрыхтаваў звыш 3.200 спецыялістаў у галіне беларускай і рускай філалогіі,

звыш 100 дактароў і кандыдатаў навук, 48 выпускнікоў факультэта сталі пісьменнікамі, членамі Саюза пісьменнікаў БССР.

У гэтым навучальным годзе на філалагічным факультэце навучаюцца 2.652 студэнты. Штогод новы набор складае 500 чалавек.

Свае багатыя веды і любоў да навукі перадаюць моладзі высокакваліфікаваныя выкладчыкі. Сярод іх 10 прафесараў і дактароў навук, 54 дацэнты і кандыдаты навук. У ліку вядучых педагогаў прафесары, дактары навук А. М. Адамовіч, Ф. І. Куляшоў, М. Р. Ларчанка, Л. І. Фіглоўская, М. Т. Булахаў, А. Е. Супрун, Л. М. Шакун, М. А.

Жыдовіч, І. Я. Навуменка, А. А. Лойка, дацэнты П. П. Шуба, Б. П. Міцкевіч, Д. Я. Бугаёў, Н. С. Гілевіч, Н. Н. Рамашка, А. Ф. Манаенкава, М. І. Жыркевіч, М. Б. Яфрэмава і іншыя.

У час вучобы на філалагічным факультэце студэнты атрымліваюць груповую падрыхтоўку па лінгвістычных і літаратурных дысцыплінах. Вучэбныя планы пабудаваны так, што з трэцяга курса студэнты могуць працаваць у спеўсеминарах і такім чынам удасканаліваць свае веды ў канкрэтнай спецыфічнай галіне філалагічнай навукі. У навуковых гуртках пры кафедрах яны набываюць даследчыя навы-

Савет студэцкага навуковага таварыства падтрымлівае цесныя кантакты з Маскоўскім, Ленінградскім, Рыжскім, Вільнюскім, Львоўскім, Ужгарадскім, Кіеўскім, Адэскім і іншымі ўніверсітэтамі, куды рэгулярна выязджаюць з дакладамі актыўныя студэнцкія навукова-даследчыя групы.

Філалагічны факультэт падтрымлівае цесныя кантакты з ўніверсітэтамі многіх замежных краін — з Іенскім (ГДР), Варшаўскім (Польшча), Сафійскім (Балгарыя), Люблінскім (Югаславія) і іншымі. Кожны год у гэтых універсітэтах выязджаюць на вытворчую практыку (лінгвістычную і

літаратурнаўвучную) групы нашых студэнтаў-філолагаў. У сваю чаргу на філалагічным факультэце праходзяць практыку па мове і літаратуры студэнты з Балгарыі, Польшчы, ГДР і іншых краін.

На факультэце створаны добрыя умовы для эстэтычнага і фізічнага выхавання і сістэматычна працуюць гурткі мастацкай самадзейнасці (харэаграфічны, харавы, мастацкага слова, тэатр мініятур), спартыўныя секцыі (футболу, лёгкай атлетыкі, парашутнага спорту, шахматна-шашачная і інш.).

А. ВОЛК, дэкан філалагічнага факультэта, дацэнт.

Біяфак У ТАЯМНІЦЫ ЖЫВОГА

Апошнія гады характарызуюцца паспяховым развіццём эксперыментальнай біялогіі. Яе развіццё не толькі падрыхтавана, але і прадвызначана бліскучымі поспехамі фізікі, хіміі і матэматыкі.

Перспектывы многіх раздзелаў біялогіі настолькі вялікія, што ўжо можна гаварыць аб наступленні новай эры ў развіцці гэтай навукі. Сёння многія прадстаўнікі дакладных навук прызнаюць: калі б ім цяпер прыйшлося пачаць навуковае жыццё, яны прысвяцілі б сябе біялогіі.

Сучасная біялагічная навука, узброеная шырокімі ведамі ў галіне арганізацыі жывой матэрыі і забяспечанай даволі дакладнай вымяральной і павелічальнай апаратурай, актыўна шукае

шляхі да вырашэння такіх праблем, як упраўленне спадчынасцю, рэгуляванне працэсу росту і развіцця арганізмаў, авалоданне механізмамі фотасінтэзу і павышэння прадуктыўнасці сельскай гаспадаркі, разгадка малекулярных асноў жыцця і інш.

Таму перад біялагічным факультэтам ставіцца задача падрыхтоўкі спецыялістаў-біёлагаў, здольных рашаць даволі складаныя і адказныя задачы.

Біялагічны факультэт рыхтуе выкладчыкаў біялагічных дысцыплін у сярэдняй школе і работнікаў навуковых лабараторыяў.

Вучэбныя заняткі на факультэце праходзяць у выглядзе лекцый, а таксама лабараторных і практычных заняткаў у лабараторыях і

навукова-вучэбных базах.

На першым і другім курсах студэнты вывучаюць агульнабіялагічныя дысцыпліны. З трэцяга курса пачынаецца спецыялізацыя па наступных раздзелах біялогіі: генетыка і цыталогія, фізіялогія раслін, мікрабіялогія і вірусалогія, сістэматыка раслін, заалогія беспазваночных (гідрабіялогія і энтамалогія), заалогія пазваночных, фізіялогія чалавека і жывёл, біяхімія жывёл і біяфізіка.

Вытворчую практыку студэнты праходзяць, удзельнічаючы ў розных экспедыцыях, на вопытных станцыях, у лабараторыях інстытутаў АН БССР, у запаведніках, у саўгасах і калгасах.

Закончыўшы біялагічны факультэт накіроўваюцца на работу ў навукова-даследчыя ўстановы, у запаведнікі,

на біялагічныя станцыі, а таксама ў сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы і ў сярэднія школы.

Біялагічны факультэт мае вучэбную станцыю на возеры Нарач і вучэбную гаспадарку ў Шчэмысліцы, заалагічны музей, батанічны сад і аранжарэю.

Уся вучэбна-навуковая работа на факультэце праводзіцца васьмою кафедрамі: фізіялогіі раслін, дарвінізма і генетыкі, сістэматыкі раслін, заалогіі беспазваночных жывёл, заалогіі пазваночных, фізіялогіі чалавека і жывёл, мікрабіялогіі, біяхіміі і біяфізікі. Імі кіруюць буйныя вучоныя, вядомыя за межамі рэспублікі і Саветаў Саюза.

Калектывы кафедраў і комплекснай эксперыментальнай лабараторыі праходзяць даследчыя ўстановы, у запаведнікі, на біялагічныя станцыі, а таксама ў сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы і ў сярэднія школы. Біялагічны факультэт мае вучэбную станцыю на возеры Нарач і вучэбную гаспадарку ў Шчэмысліцы, заалагічны музей, батанічны сад і аранжарэю. Уся вучэбна-навуковая работа на факультэце праводзіцца васьмою кафедрамі: фізіялогіі раслін, дарвінізма і генетыкі, сістэматыкі раслін, заалогіі беспазваночных жывёл, заалогіі пазваночных, фізіялогіі чалавека і жывёл, мікрабіялогіі, біяхіміі і біяфізікі. Імі кіруюць буйныя вучоныя, вядомыя за межамі рэспублікі і Саветаў Саюза. Калектывы кафедраў і комплекснай эксперыментальнай лабараторыі праходзяць даследчыя ўстановы, у запаведнікі, на біялагічныя станцыі, а таксама ў сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы і ў сярэднія школы.

П. ПЯТРОВІЧ, дэкан біялагічнага факультэта, дацэнт.

Фізфак

ЦІКАВА, ХОЦЬ І ЦЯЖКА

У нашай краіне з году ў год расце запатрабаванне на спецыялістаў-фізікаў. Нездарма бытуе крылаты выраз: фізіка — навука ХХ веку. Спецыялісты, якіх выпускае фізічны факультэт, усё больш і больш патрэбны фабрычна-заводскім лабараторыям, навукова-даследчым інстытутам, спецыяльным канструктарскім бюро, вуну, сярэднім школам рэспублікі. Задавальняць іх патрэбы і заклікан наш факультэт. Ён рыхтуе фізікаў па дзвюх спецыяльнасцях: радыёфізіка і электроніка, фізіка. Па апошняй з іх — фізіцы — вядзецца падрыхтоўка на раду важнейшых спецыялізацый, такіх, як тэарэтычная фізіка, оптыка і спектраскапія, фізіка паўправаднікоў, фізіка цвёрдага цела, фізіка ядзерных энергетычных устаноў, біяфізіка, ядзерная фізіка, цеплафізіка і педагогічная спецыялізацыя. Для забеспячэння падрыхтоўкі такога шырокага профілю фізікаў і радыёфізікаў на факультэце маецца 15 кафедраў, на якіх працуюць вядомыя вучоныя нашай рэспублікі, і не толькі з ліку штатных работнікаў факультэта, але прыцягваюцца і навуковыя кадры вядучых навукова-даследчых інстытутаў АН БССР. Акрамя таго, на факультэце ёсць шэ-

раг буйных навукова-даследчых і праблемных лабараторый, якія ў далейшым будуць аб'яднаны ў асобны навукова-даследчы фізічны інстытут. Наяўнасць кадраў буйных вучоных-фізікаў, забеспячэнне лабараторый факультэта навейшым абсталяваннем не толькі дазваляе трымаць узровень навучальнага працэсу ў адпаведнасці з патрабаваннямі сучаснай навукі і тэхнікі, але і рашаць многія важнейшыя навуковыя праблемы, шырока ўкараняючы вынікі даследаванняў у народную гаспадарку. Дастаткова адзначыць, што кожны год аб'ём гаспадарчых работ, што выконваюцца на факультэце, вызначаецца прыкладна мільёнай сумай рублёў. І гэта не без удзелу студэнтаў.

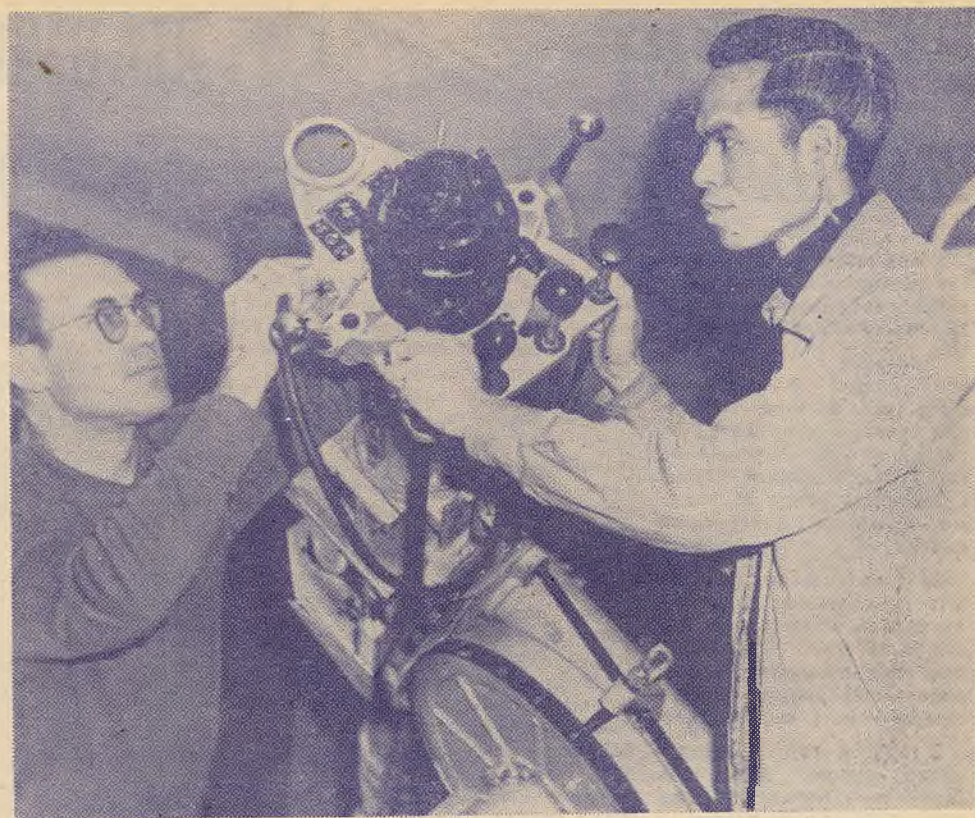
Слова «студэнт-фізік» цяпер асацыіруецца са словамі «будучы вучоны». І гэта так. Сярод нашых выпускнікоў няма буйных вучоных не толькі ў рэспубліцы, але і па ўсяму Саюзу, іх імёны шырока вядомы навуковай грамадскасці далёка за межамі нашай Радзімы. Гэта людзі старэйшага пакалення, такія, як акадэмік Л. А. Арцімовіч, акадэмік АН БССР А. Н. Сеўчанка, Ф. І. Фёдарав і многія іншыя. Але асаблівае нашага

факультэта з'яўляецца тое, што за апошнія гады ён падрыхтаваў плеяду маладых і таленавітых вучоных-фізікаў, якім «крыху больш, крыху менш» трыццаці год. Іх маладосць, смелае творчае імкненне, вялікія перспектывы навуковай думкі нека своеасабліва характарызуюць беларускую школу фізікаў. Сярод іх мне хацелася б адзначыць прэзідэнта АН БССР акадэміка Н. А. Барысевіча, членаў-карэспандэнтаў АН БССР Л. В. Валадзько і Б. Б. Бойка, доктараў фізіка-матэматычных навук В. Д. Ткачова, Г. П. Гурыновіча.

Партыя і ўрад патрабуюць ад нас падрыхтоўкі спецыялістаў-фізікаў не толькі высокай і вышэйшай кваліфікацыі (кандыдатаў і доктараў навук), але і высокіх маральных якасцей, патрыятаў сваёй Радзімы.

Тысячы маладых людзей выбіраюць дарогу ў жыцці. Вядома, да нас ідуць здольныя, працавітыя юнакі і дзяўчаты. І мне хочацца сказаць тым, хто прыйдзе сёння ў фізіку: гэта навука наколькі цікавая, настолькі і цяжкая. Патрэбны не толькі веды, але і сур'ёзны падыход, адказнасць, цвёрды характар.

І. ЗЯЦЬКОУ,
дэкан фізічнага факультэта, дацэнт.

На здымку Г. Марозава вы бачыце ст. інжынера В. В. Далініна і грамадзяніна з Дэмакратычнай Рэспублікі В'етнам Кхонг Дзінг Хонга, які вучыцца ў аспірантуры фізфака.

АДКАЗНАЯ ПРАФЕСІЯ Юрфак

Юрыдычны факультэт Беларускага ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна рыхтуе юрыстаў шырокага профілю для работы ў органах суда, практыкі, адвакатуры, натарыяту, а таксама юрысконсультамі дзяржаўных і грамадскіх органаў, арганізацый і прадпрыемстваў Беларускай ССР.

З трэцяга курса студэнты праходзяць адну з наступных спецыялізацый: следства - судова - пракурорскую, дзяржаўна-прававую або гаспадарча-прававую. На пятым годзе вучобы прадугледжана чатырохмесячная вытворчая практыка.

Навучанне заканчваецца абаронай дыпломнай работы і дзяржаўнымі экзаменамі па палітычнай эканоміі, тэорыі дзяржавы і права і спецыялізацыі (крымінальнаму, грамадзянскаму або дзяржаўнаму праву СССР).

Вучэбную і навуковую работу на факультэце вядуць факультэцкія кафедры тэорыі дзяржавы і права, гі-

сторыі дзяржавы і права, дзяржаўнага права і саветаў будаўніцтва, грамадзянскага права і працэсу крымінальнага права, крымінальнага працэсу і крымінальнага права і таксама навукова-педагагічныя работнікі агульнаўніверсітэцкіх кафедраў гісторыі КПСС, марксісцка-ленінскай філасофіі, палітычнай эканоміі, гісторыі філасофіі і логікі, замежных моў, фізічнага выхавання. Да навуковай работы кафедраў далучаюцца студэнты.

На аддзяленні палітэканоміі пры юрыдычным факультэце рыхтуюцца выкладчыкі палітычнай эканоміі грамадазнаўства для сярэдніх спецыяльных навуковых устаноў і сярэдніх агульнаадукацыйных школ.

На спецыяльнасць правазнаўства прымаюцца, як правіла, асобы, якія маюць двухгадовы працоўны стаж. Для асоб, якія не маюць такога стажу, выдзяляецца не больш 20 працэнтаў плавных месцаў. **В. ШКУРКО,**
дэкан юрыдычнага факультэта, дацэнт.

Матфак

НА ГАЛОЎНЫМ НАПРАМКУ

Сучасная матэматыка, са-дзейнічаючы развіццю іншых навук і тэхнічнаму прагрэсу, пастаянна абнаўляе свой змест, узбагачаецца новымі метадамі і новай праблематыкай.

Паспяховае развіццё вылічальнай тэхнікі рэзка пашырыла галіну прымянення матэматычных метадаў. Важнейшыя задачы аўтаматызацыі і аўтаматызаванага ўпраўлення вытворчымі працэсамі вырашаюцца і будуць вырашацца з дапамогай матэматыкі і вылічальнай тэхнікі.

Найбольш кваліфікаваныя кадры па матэматыцы ў нашай рэспубліцы рыхтуе матэматычны факультэт універсітэта. Студэнты факультэта ў перыяд знаходжання ва ўніверсітэце не толькі атрымліваюць значныя веды, але і прывучаюцца да самастойнай навукова-даследчай работы. Некаторыя з іх атрымліваюць істотныя навуковыя вынікі, вартыя апублікавання ў перыядычных навуковых часопісах.

Выпускнікі факультэта накіроўваюцца на работу ў навуковыя ўстановы, у вылічальныя цэнтры і канструктарскія бюро, у вышэйшыя і сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы, у сярэднія школы.

З 1969 года на факультэце пачынаецца падрыхтоўка кадраў па новай спецыяльнасці — «прыкладная матэматыка».

На дзевяці кафедрах матэматычнага факультэта працую 10 доктараў фізіка-матэматычных навук, пра-

фесараў і каля 30 кандыдатаў фізіка-матэматычных навук, дацэнтаў. Сярод іх такія вядомыя вучоныя, як акадэмік АН БССР, Герой Сацыялістычнай Працы Н. П. Яругін, акадэмік АН БССР Е. А. Барбашын, Ф. Д. Гахаў, В. І. Крылоў, члены-карэспандэнты АН БССР У. П. Платонаў і

В. Г. Спрынджук, прафесары Ю. С. Багданаў, А. Е. Турацкі, Р. Ф. Габасаў, Ф. М. Кірылава і іншыя.

Студэнты, якія праявілі здольнасці да навукова-даследчай работы, рэкамендуюцца да прыёму ў аспірантуру.

А. ГУСАК,
дэкан матэматычнага факультэта, дацэнт.

Студэнтка пятага курса матфака Тацяна Калейкіна — адна з вядомых шахматыстак рэспублікі, выдатніца вучобы. Дарэчы, матэматычны факультэт славіцца на ўсю краіну сваімі шахматыстамі і шахматыстамі, сярод якіх першы ў Беларусі гросмайстар па шашках студэнт

трэцяга курса А. Гантварг, першы ў рэспубліцы кандыдат у майстры спорту па шашках сярод жанчын С. Тачоная, майстры спорту У. Беляеўскі, Г. Укман, Г. Пеўзнер, Б. Бліндэр і іншыя. Кажуць, наогул, гэтыя «навуковыя» віды спорту — прызванне фізікаў і матэматыкаў.

ДА ХУТКАЙ СУСТРЭЧЫ!

Дарагі сябра! Сёння ты выбіраеш дарогу ў жыцці, па якой будзеш крочыць доўгія гады. Хочацца пагартыць з табай аб тым, як займаюцца чым захапляюцца, як жывуць і сябруюць студэнты нашай вышэйшай навучальнай установы.

Ва ўніверсітэце ёсць усе умовы для плённай вучобы. У нашай вялікай бібліяцецы да тваіх паслуг падручнікі і даведнікі, газеты і часопісы, літаратура па самых разнастайных галінах навукі. Там з 930 тысяч тамоў заўсёды можна выбраць патрэбную кнігу.

Уя навуковая і вучэбная работа ва ўніверсітэце забяспечваецца высокакваліфікаванымі спецыялістамі — прафесарамі, дацэнтамі, выкладчыкамі.

Больш 100 аўдыторый у пляці вучэбных корпусав адкрыюць перад табай дзверы. У іх могуць слухаць лекцыі, праводзіць лабараторна-практычныя і семінарскія заняткі адначасова тысячы чалавек.

Навуковае студэнцкае таварыства глыбей пазнаёміць цябе з праблемамі сучаснай навукі і тэхнікі. Займаючыся ў адным з 76 гурткоў НСТ, можна даследаваць актуальныя пытанні хіміі, біялогіі, матэматыкі і фізікі, гісторыі і права, палітэканоміі і філасофіі, зрабіць складаныя разлікі на электронна-вылічальнай машыне. Праверыць свае думкі на практыцы можна ў шматлікіх лабараторыях, забяспечаных сучасным абсталя-

ваннем. Даследаванні ў навуковым студэнцкім таварыстве лягуць у аснову курсавых і дыпломных работ. Самыя удалыя данлады публікуюцца ва ўніверсітэцкіх зборніках. Гэтыя даследаванні адкрываюць шырокі шлях у навуку.

Наш універсітэт займае вядучае месца сярод вуну рэспублікі па інтэрнацыянальных сувязях. Разам з табай будуць вучыцца каля 300 замежных студэнтаў з 18 краін Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі. Студэнты нашага ўніверсітэта — частка гасці розных краін.

Ва ўніверсітэце працуюць многа гурткоў мастацкай самадзейнасці, дзе ты зможаш праявіць свае здольнасці ў ігры на музычных інструментах, у ванальных і харавых спевах, у тэатральных прадстаўленнях. Лепшыя артысты рэспублікі — частка гасці на сцэне антавай залы ўніверсітэта, якая ўмяшчае больш 1.200 чалавек.

Амаль усе мы захапляемся спортам. Калі б ты ні заглянуў у нашы спартыўныя залы, там заўсёды многа студэнтаў. Ты зможаш стаць членам любой з 24 спартыўных секцый універсітэта, у якіх толькі за апошні год падрыхтавана звыш 1.440 разраднаў і майстроў спорту.

Дарагія сябры, паступайце ў наш універсітэт! Лёг дзверы перад вамі адкрыты!

КАМІТЭТ КАМСАМОЛА
УНІВЕРСІТЭТА.

ДЛЯ ВАС, ТАЛЕНАВІТЫЯ

Універсітэцкія калектывы мастацкай самадзейнасці з гонарам прадстаўляюць Беларусь на сцэнах буйнейшых цэнтраў краіны і за мяжой. У нас ёсць студэнцкі драматычны тэатр, народная харавая капэла, народны аркестр народных інструментаў, вялікі танцавальны калектыў, эстрадны аркестр, шматлікія гурткі на факультэтах. Кіруюць імі вопытныя майстры мастацтва.

Ва ўніверсітэце працую факультэт грамадскіх прафесій, на якім вядзецца падрыхтоўка лектараў, піянерважатах, суддзяў і грамадскіх інструктараў па спорту, ёсць харэаграфічнае, хормайстарскае і рэжысёрскае аддзяленні. Тыя, хто закончыў факультэт, атрымліваюць форменнае пасведчанне і права на работу па спецыяльнасці.

Журфак

НАВУКА АБ З'ЯМЛІ

Геафак

КУЗНЯ КАДРАЎ

5 мая гэтага года факультэт журналістыкі нашага ўніверсітэта адзначыў свой 25-гадовы юбілей.

Стварэнне факультэта журналістыкі ў час, калі яшчэ ішла Вялікая Айчынная вайна, з'яўлялася яркім сведчаннем пастаянных клопатаў Камуністычнай партыі і Саветаў урада аб уздыме культуры беларускага народа.

За гады існавання факультэта (аддзялення) зроблен 21 выпуск журналістаў. Яго скончыла звыш 1.100 чалавек, якія папоўнілі армію работнікаў друку, радыё, тэлебачання і выдавецтваў.

З году ў год факультэт расце, мацнее. Калі пяць гадоў таму назад тут была адна кафедра — тэорыі і практыкі партыйна-савецкага друку, якая ахоплівала ўсе журналісцкія дысцыпліны, то цяпер ёсць тры кафедры: гісторыі журналістыкі, тэорыі і практыкі савецкай журналістыкі, тэорыі і практыкі радыёвяшчання і тэлебачання. Стварэнне новых кафедр дапамагло значна павысіць якасць падрыхтоўкі журналістаў.

Факультэт не толькі рыхтуе кадры журналістаў, але і выкладчыкаў. Калі ў 1946 годзе на факультэце працаваў толькі адзін выкладчык, які чытаў лекцыі па журналістыцы, дык сёння ў нас працуе 19 выкладчыкаў, якія чытаюць спецыяльныя прадметы. Амаль усе яны выпускнікі факультэта журналістыкі.

На факультэце створаны ўсе ўмовы для плённай вучобы і творчасці будучых журналістаў. З 1961 года пачала выходзіць свая газета «Журналіст», у якой будучыя журналісты набываюць першыя навыкі газетнай работы. Ёсць радыёстудыя і тэлевізійная ўстаноўка, якія дапамагаюць авалодаць нялёгкай працай радыё- і тэлежурналіста.

На факультэце створана студэнцкае навуковае таварыства, якое каардынуе работу трох навуковых гурткоў — гісторыі журналістыкі, публіцыстыкі лінгвістычнай школы і сучаснай публіцыстыкі, радыёвяшчання і тэлебачання. Члены таварыства прымаюць актыўны ўдзел у навуковым жыцці ўніверсітэта і горада. Штогод на гарадскі агляд студэнцкіх навуковых работ прадстаўляецца каля 20 работ нашых выхаванцаў. Многія з іх атрымліваюць высокую ацэнку.

На факультэце праводзіцца вялікая работа па падрыхтоўцы высокакваліфікаваных журналістаў. Журналіст — гэта спецыяліст асобага роду. Для яго, па словах Ф. Энгельса, недастаткова добрых намераў, сумленнасці, сціпласці, мужнасці, стойкасці, яму неабходны розум, яснасць у поглядах, добры стыль, шмат ведаў. Вось такія мы і хочам бачыць нашых выпускнікоў.

Р. БУЛАЦКІ,

дэкан факультэта журналістыкі, дацэнт.

Геаграфічны факультэт адкрыт у 1935 годзе. За гэты час тут падрыхтавана больш трох тысяч спецыялістаў, якія працуюць у народнай гаспадарцы рэспублікі і за яе межамі. Выпускнікоў геафака можна сустрэць у самых розных установах і на прадпрыемствах, у навучальных установах, праектных бюро і экспедыцыях.

Географ вывучае Зямлю, на якой мы жывём. З петраў Зямлі і яе шчодрай прыроды чэрпаем мы багаці, якія служаць крыніцай

жыцця, таму дзейнасць людзей павінна абавязвацца на ведаў аб Зямлі. Сярод геалагаў, што адкрылі падземныя скарбы Беларусі, былыя выпускнікі факультэта.

Складанае жыццё павярага акіяна, нашай атмасферы вывучаюць многія выпускнікі геафака ва установах Гідраметслужбы.

Адна з крыніц нашых багаццяў — глеба. Не ведаючы яе, мы не зможам павысіць яе ураджайнасць, і сотні выпускнікоў геафака сваёй працай у глебавых атра-

дах уносяць уклад у развіццё сельскай гаспадаркі, дапамагаючы ствараць багацце прадуктаў.

Прырода будзе шчодрой толькі тады, калі мы будзем карыстацца ёю беражліва, па-гаспадарску. Таму вельмі многія выпускнікі працуюць у планавых органах, вывучаюць умовы быту, працы і адпачынку нашых людзей, удзельнічаюць у праектаванні гарадоў і сёл, ахова прыроды і здароўя людзей.

Выхоўваць любоў да сваёй краіны і роднай прыро-

ды, рыхтаваць кваліфікаваных гаспадароў патрэбна са школьнай парты, таму многія сотні выпускнікоў геафака працуюць у школах і ўстановах народнай адукацыі, тэхнікумах і вуні, турысцкіх базах і дамах піянераў. Сярод выхаванцаў універсітэта нямае майстроў педагогічнай працы.

Невычэрпныя магчымасці ў тых, хто пазнае Зямлю, яе багаці. Студэнтамі геафака былі ў свой час акадэмік АН БССР прафесар Ф. С. Марцінкевіч, член-карэспандэнт АН БССР прафесар А. С. Махнач, начальнік Беларускага геалагічнага ўпраўлення П. А. Леановіч і дырэктар Інстытута матэматычных метадаў планавання В. Ф. Мядзведзеў. А колькі будучых вучоных і першаадкрывальнікаў вычыца цяпер на факультэце! Яны атрымліваюць ту добрую падрыхтоўку. Глыбокія ведаў ім даюць прафесары В. А. Дзяменцьеў, В. Р. Заўрыеў, член-карэспандэнт АН БССР прафесар А. Г. Мядзведзеў і прафесар А. Я. Шкляр, а таксама вопытныя дацэнты выкладчыкі факультэта.

Цяпер на геафаку ў разгаре вясенняя залікова-экзаменацыйная сесія. Студэнтаў геафака ўжо клічуць сонца Крыма і Каўказа, чарнаморскія далі і лясы Поўначы, узгор'і і раўніны Беларусі.

В. ЖУЧКЕВІЧ,
намеснік дэкана
геаграфічнага
факультэта, дацэнт.

Лабараторныя заняткі па метэаралогіі вядзе прафесар А. Я. Шкляр.
Фота Д. Прэса.

Хімфак для ўсіх галін гаспадаркі

Хімічны факультэт быў арганізаваны ў 1931 годзе з прыродазнаўчага аддзялення педагагічнага факультэта і ў цяперашні час з'яўляецца адным з буйнейшых факультэтаў універсітэта. Зараз тут навучаецца звыш 1.200 студэнтаў, з іх 940 з адрываю ад вытворчасці. На васьмі кафедрах і ў лабараторыях хімфака працуе больш 150 супрацоўнікаў. Сярод іх 5 прафесараў, 43 кандыдаты навук і дацэнты. У аспірантуры па хімічных навук з адрываю і без адрываю ад вытворчасці праходзяць навучанне 40 аспірантаў.

У адрозненне ад тэхналагічных вуні, якія рыхтуюць інжынераў-хімікаў для пра-

мысловых прадпрыемстваў, хімічны факультэт універсітэта накіроўвае вучэбную работу на падрыхтоўку спецыялістаў для навукова-даследчых інстытутаў, цэнтральных заводскіх і навукова-даследчых лабараторый заводаў, а таксама ў якасці педагогаў-хімікаў сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў і сярэдніх школ.

У сувязі з бурным ростам хімічнай прамысловасці і навукі ў рэспубліцы падрыхтоўка хімікаў універсітэцкага профілю значна пашыраюцца. У апошнія гады набор студэнтаў на хімічны факультэт складае 200 чалавек.

З 1968-69 навучальнага года хімічны факультэт бу-

дзе рыхтаваць спецыялістаў па неарганічнай хіміі, аналітычнай хіміі, арганічнай хіміі, хіміі паўправаднікаў, хіміі высокамалекулярных злучэнняў, хіміі нафты, радыё- і радыяцыйнай хіміі.

З першага курса студэнты хімфака разам з наведваннем лекцый і семінараў праходзяць практычныя заняткі ў лабараторыях.

У працэсе вучобы студэнты праходзяць вучэбную практыку ў майстэрнях (шклодуўнай, механічнай і інш.).

Па заканчэнні чацвёртага курса пасля месячных канікул студэнты хімічнага факультэта праходзяць працяглую вытворчую практы-

ку (28 тыдняў) на хімічных прадпрыемствах (не толькі рэспублікі, але і за яе межамі), у лабараторыях інстытутаў хіміі АН БССР, а таксама педагагічную практыку ў сярэдніх школах.

Другая палова пятага курса адведзена для выканання і абароны дыпломнай работы.

На факультэце пры асобных кафедрах ёсць таксама навукова-даследчыя лабараторыі, дзе распрацоўваюцца актуальныя пытанні хімічнай навукі. У навуковай рабоце актыўны ўдзел прымаюць і студэнты факультэта.

Па заказе хімічных прадпрыемстваў рэспублікі асобныя кафедры выконваюць важныя навуковыя дасле-

даванні, якія маюць непасрэдна асноўны да вытворчасці. У гэтых работах студэнты хімфака прымаюць непасрэльны ўдзел.

Ёсць студэнты, якія да заканчэння ўніверсітэта маюць свае навуковыя працы, апублікаваныя ў саюзных або рэспубліканскіх часопісах.

Усяго за гады існавання факультэта падрыхтаваў каля 1.800 спецыялістаў, якія працуюць ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі. З іх 10 з'яўляюцца дактарамі навук і каля 100 кандыдатамі навук.

Ф. КАПУЦКІ,
дэкан хімічнага
факультэта, дацэнт.

УНІВЕРСІТЭТ СПАРТЫЎНЫ

Спартыўны і шашачны клубы, кафедра фізічнага выхавання і спорту універсітэта вядуць вялікую работу па ўмацаванню здароўя і павышэнню спартыўнага майстэрства студэнтаў. Больш за дзевяць тысяч чалавек рэгулярна займаюцца ў спартыўных секцыях па дваццаці чатырох відах спорту. На возеры Нарач для студэнтаў і супрацоўнікаў маецца спартыўна-аздараўленчы лаггер.

У БДУ штогод праводзіцца міжфакультэцкія спартыўныя спартакіяды, яго прадстаўнікі выязджаюць на спаборніцтвы ў іншыя рэспублікі і замежныя краіны.

У гэтых інтэрнатах жывуць студэнты ўніверсітэта.

Фота М. Нечыпарэні.

Адказны рэдактар М. І. ЮСЬКА.